

Državni zakonik

za

kraljevine in dežele, zastopane v državnem zboru.

Kos CXXIII. — Izdan in razposlan 5. dne septembra 1915.

Vsebina: (Št. 257—259.) 257. Cesarski ukaz o razveljavljanju (amortizaciji) listin. — 258. Ukaz o objavi izgube in oklica vrednostnih papirjev in sličnih listin. — 259. Ukaz o prometu s kožami.

257.

Cesarski ukaz z dne 31. avgusta 1915. l.

o razveljavljanju (amortizaciji) listin.

Na podstavi § 14 državnega osnovnega zakona z dne 21. decembra 1867. l. (drž. zak. št. 141) zaukazujem tako:

Pripustnost oklicnega postopka.

§ 1.

(1) Listine, ki so se izgubile ali so bile uničene, se morejo razveljaviti po naslednjih določilih.

(2) Na postopanje se uporabljajo obči predpisi o sodnem postopanju v nespornih pravnih stvareh, ako ni v naslednjem določenega kaj drugega. Predlagatelj in druge osebe se morejo zaslisevati pod prisego.

§ 2.

(1) Obstoječi predpisi, ki dopuščajo ali izključujejo razveljavo nekih listin, ostanejo v veljavi.

(2) Zlasti se ne morejo razveljaviti naslednje listine:

1. državni papirnati denarji in bankovci;
2. vložnice številne loterije ter žrebi razredne loterije in za dobrodelne namene prirejenih loterij;
3. obnovilnice (taloni) vrednostnih papirjev (§ 16);
4. karte in znamke vsakdanjega prometa, kakor vstopnice in vozni listki, jedilne znamke in slično.

Predlog za uvedbo postopanja.

§ 3.

(1) Predlagati uvedbo oklicnega postopanja je upravičen, kdor more uveljavljati pravico iz listine ali na podstavi listine ali kdor ima sicer pravni interes, da se razveljavi listina.

(2) Predlagatelj mora:

1. predložiti prepis listine ali navesti njeno bistveno vsebino in vse, kar je potrebno, da se more spoznati listina;

2. verjetno izkazati izgubo listine ter dejanske stvari, od katerih je odvisna njegova pravica staviti predlog.

Prvo vprašanje.

§ 4.

(1) Ako smatra sodišče po skrbni preskušnji podatkov in dokazov, predloženih o pridobitvi,

posesti in izgubi listine, da je zadostno izkazano in da je predlog dopusten, mora poprašati zavezanca in, ako je treba, tudi druge udeležence, ali obstaja listina z navedenimi znaki, ter ali in katere ovire so proti uvedbi oklicnega postopanja. Zavezanec more povedati, kateri organi so pristojni odgovarjati na vprašanja in podajati izjave.

(2) Zavezanec se ne popraša, ako sam predlaga, ako se predloži verojetna izjava zavezanca iz zadnjega časa o predmetu vprašanja, ako se je že oznanilo naznanilo o izgubi (§ 14), končno ako je zaradi vojne, ker je promet prekinjen, ali zaradi drugih nenavadnih dogodkov vprašanju ali odgovoru na poti ovira, ki se za sedaj ne dá odstraniti.

Oklic.

§ 5.

(1) Uvedbo oklicnega postopanja je javno razglasiti z oklicem.

(2) Oklic obsegaj:

1. Oznamenilo predlagatelja in njegovega zastopnika po imenu, poklicu, stanovališču (naslovu);

2. natančen popis ali oznamenilo listine;

3. določitev oklicnega roka;

4. poziv, naj se listina pokaže sodišču ali naj se ugovarja zoper predlog;

5. napoved, da se po brezuspešnem poteku roka razveljavi listina.

Vročitev in razglasitev oklica.

§ 6.

(1) Oklic naj se vroči udeležencem, nabije na sodni deski in enkrat objavi v listu, določenem za objavljanje uradnih naznanil sodišča. V ostalem se zmislu primerno uporabljajo predpisi § 117, odstavek 2, civilnega pravnega reda.

(2) Ako se tiče oklic listine, oznamene v § 7, št. 1, je izpisek razglasiti tudi v naznanilniku, določenem z ukazom, in to razglašanje nadaljevati brez prestanka dotlej, da se listina razveljavi ali postopanje ustavi.

Oklicni rok.

§ 7.

Oklicni rok znaša:

1. Za listine, ki se glasé na imetnika ali ki so prenosne z indossamentom in opremljene s praznim (bianko) indossamentom, ali katerim so pridejani na imetnika glaseči se obrestni, rentni ali dividendni kuponi, ter za take na imetnika glaseče se kupone same najmanj eno leto (§ 8);

2. za vse druge listine šest mescev.

§ 8.

(1) Oklicni rok teče od dneva prve razglasitve v uradnem listu in, ako gre za katero v § 7, št. 1, oznamenjenih listin, od dneva prve razglasitve v naznanilniku. Pri listinah, katerim so pridejani na imetnika glaseči se obrestni, rentni ali dividendni kuponi, se oklicni rok ne more nehati, preden je minulo eno leto od dneva plačnosti zadnjega izdanega kupona, in ako dospé terjatev sama prej, od dneva plačnosti terjatve. Ako se za zadnji izdani dividendni kupon sploh ne dá plačilo, je računati to leto od 1. dne julija koledarskega leta, v katerem bi se bilo sicer izplačalo.

(2) Ako se okličéjo na imetnika glaseči se obrestni, rentni ali dividendni kuponi, ki so že plačni, se uporablja prvi stavek odstavka 1. Za vsak še ne plačen kupon se konča oklicni rok šele po preteku enega leta od dneva plačnosti kupona.

Učinek začetka postopanja; ustavitev plačila.

§ 9.

(1) Uvedba postopanja prekine zastaranje nasproti predlagatelju z dnem, katerega se je stavil predlog na pristojnem sodišču.

(2) Zavezanec in njegovi izpolnitveni pomočniki (podružnice, plačilnice) ne smejo po preteku dneva, katerega jim je bil vročen oklic ali so izvedeli o njem po naznanilniku ali so mogli izvedeti, uporabljaje pravo skrbnost, niti plačevati na podstavi listine, niti kaj izpremeniti na njej, je zamenjati v druge listine iste vrste ali je prepisati na koga drugega, niti izročati novih

obrestnih, rentnih ali dividendnih kuponov ali obnovilnic (ustavitev plačila). Ta prepoved traja tako dolgo, da je postopanje ustavljeno ali listina razveljavljena. Prepoved se ne nanaša na plačilo za obrestne, rentne ali dividendne kupone ter na zamenjavo in prepis ne izžrebnih državnih vrednostnih papirjev, ki se glasé na imetnika.

(3) Zavezanec in njegovi izpolnitveni pomočniki imajo pravico pridržati predloženo listino, ki jo je zadela ustavitev plačila, ako potrdé prejem. O predložbi take listine morajo, tudi če je ne pridržé, obvestiti oklicujoče sodišče ter navesti osebo in naslov predložnika, kolikor sta jim znana. Sodišče mora obvestiti predlagatelja.

Ustavitev postopanja.

§ 10.

(1) Postopanje in nadaljnje razglašanje je ustaviti in obvestiti udeležence, ako to zahteva predlagatelj ali ako ne položi pristojbine za objavo v primernem roku, ako kdo drug predloži listino sodišču ali drugače dokaže, da jo ima, ali ako se pozneje pokaže, da predlagateljevi podatki (§ 3, odstavek 2) niso resnični.

(2) Zglasila drugih oseb je treba preskušati, če tudi dojdejo sodišču po preteku oklicnega roka, toda preden sklepa o razveljavi. Predlagatelj je obvestiti o vsaki zglasitvi. Zaradi zamude zglasilnega roka ni postavive v prejšnji stan.

(3) Ako se imetnik zglesi ter predloži listino, je predlagatelju dovoliti vpogled v listino v primernem roku, preden se ustavi postopanje. Sicer je v ta namen na predlog naročiti imetniku, naj predloži listino oklicujočemu sodišču ali sodišču kraja, v katerem je listina. Ako tisti, ki pravi, da ima listino, ne predloži listine ali zadostnega dokaza, da jo ima, se dalje ni ozirati na njegovo zglasitev.

Drugo vprašanje.

§ 11.

(1) Po preteku oklicnega roka mora sodišče na zglasitev predlagatelja poprašati zavezanca, se-li ni izza odgovora na prvo vprašanje na podstavi listine kaj plačalo ali se-li ni izpremenila listina (zamenjala, prepisala na koga). Vprašati ni

treba, ako se predloži po preteku oklicnega roka izdana verjetna izjava zavezanca o predmetu vprašanja.

(2) Ako je zavezanec listino docela odkupil, na njej kaj izpremenil (jo zamenjal, prepisal na koga) ali izročil nove obrestne, rentne ali dividendne kupone, je ustaviti postopanje in predlagatelja obvestiti o tem. Zavezanec je odgovoren, ako po krivdi ne pazi na ustavitev plačila.

Razveljava.

§ 12.

(1) Sodišče more pred razveljavo dalje poizvedovati. Ako se zahteva listina s tožbo, je odločbo o razveljavi odložiti dotlej, da je končana pravda.

(2) Sklep, s katerim se razveljavlja listina, mora obsegati v § 5, odstavek 2, št. 1 in 2, oznamene navedbe in ugotovitev, da je potekel oklicni rok brezuspešno.

(3) Sklep je vročiti udeležencem. Tekoče razglašanje v naznanilniku je ustaviti.

Učinek razveljave.

§ 13.

Sklep, s katerim se razveljavlja listina, stopi na mesto razveljavljene listine, dokler ni izdana nova listina. Kdor je dosegel razveljavo, more, pokazavši sklep, uveljavljati pravice, ki mu grede iz listine ali na podstavi listine, nasproti zavezancu ali zahtevati izdajo nove listine, če izroči sklep in povrne stroške. Zavezanec se s tem, da plača tej stranki, oprosti toliko, kolikor bi se bil oprostil s plačilom imetniku razveljavljene listine.

Naznanilo izgube.

§ 14.

(1) Ako se je izgubila na imetnika glaseča se listina, ki se more razveljaviti, more izgubitelj predlagati na varnostnem oblastvu svojega bivališča ali kraja, kjer se je izgubila, da se razglesi izguba v naznanilniku na njegove stroške. To določilo se ne uporablja na obrestne, rentne in dividendne kupone.

(2) Predlogu se mora ustreči, ako je prosilec zadostil določilom § 3 in ako položi stroške oznanila. Zavezanca je obvestiti, da se je ukazalo oznanilo. Oznanilo je nadaljevati brez prestopa do razglasitve oklica, najdalje pa do preteka drugega koledarskega mesca, ki sledi začetku oznanila. Ustaviti ga je prej, ako predlagatelj to zahteva ali ako se listina predloži oblastvu, ki je zaukazalo oznanilo.

(3) Zoper zavezanca ima to oznanilo, čim zvé zanje po oblastvenem poročilu ali po naznanilniku ali je mogel izvedeti, uporablja pravo skrbnost, isti učinek kakor ustavitev plačila (§ 9, odstavek 2).

Plačilna dolžnost brez razveljave.

§ 15.

Ako so se izgubili ali uničili obrestni, rentni ali dividendni kuponi, more izgubitelj v enem letu po preteku roka zastaranja zahtevati plačilo od zavezanca, ako mu je pred rokom zastaranja naznanil izgubo, pokazavši glavno listino, in ako se v tem roku niti ni predložil kupon niti se ni zahteva sodno uveljavljala.

Posebna določila za obnovilnice.

§ 16.

(1) Obnovilnice (taloni) so brez moči, dokler teče postopanje za razveljavo glavne listine (§ 9, odstavek 2) ali je oznanjena izguba glavne listine, ali ako je njen imetnik, predloživši glavno listino, pri zavezancu ugovarjal zoper to, da se na podstavi obnovilnice izročé novi kuponi. Ako se je ugovarjalo, se smejo nadaljnji obrestni, rentni ali dividendni kuponi in nadaljnja obnovilnica izročiti le temu, ki predloži glavno listino. Ugovor mora zavezanec zaznamovati na glavni listini.

(2) Z razveljavo glavne listine izgubi veljavo tudi obnovilnica.

Neizpremenjeni predpisi.

§ 17.

(1) Neizpremenjena ostanejo določila o razveljavljanju menic, čekov in drugih listin, kojih

razveljava se mora po zakonitem predpisu ravnati po členu 73 meničnega reda; kolikor v onih določilih ni predpisa, je uporabljati določila tega cesarskega ukaza. V naznanilniku pa se ne razglasi in plačilo se ne ustavi v zmislu § 9, odstavek 2.

(2) Neizpremenjeni ostanejo nadalje predpisi člena 14 zakona z dne 28. maja 1882. l. (drž. zak. št. 56) o proglasitvi izgubljenih vložnih knjižic poštne hranilnice za nične in § 10 ministrstvenega ukaza z dne 24. aprila 1885. l. (drž. zak. št. 49) o izgubljenih zastavnih listih zastavarjev.

Začetek veljavnosti.

§ 18.

(1) Ta cesarski ukaz dobi moč 1. dne oktobra 1915. l.

(2) S tem dnevom izgubé, kolikor cesarski ukaz ne določa nič drugega, doslej veljajoči predpisi svojo veljavnost, kolikor obravnavajo predmete, ki so uravnani v cesarskem ukazu. S stvarmi, v katerih je ta dan sodišče že sklenilo uvesti oklicno postopanje, je ravnati dalje po doslej veljajočih predpisih. Na predlog pa se morejo izza 1. dne avgusta 1914. l. izdani oklici po § 6, odstavek 2, še razglasiti v naznanilniku. Ta razglasitev ima v § 9, odstavek 2, navedeni učinek.

§ 19.

Izvršiti ta cesarski ukaz je naročeno Mojim ministrom za pravosodje, finance in notranje stvari.

Na Dunaju, 31. dne avgusta 1915. l.

Franc Jožef s. r.

Stürgkh s. r.	Georgi s. r.
Hochenburger s. r.	Heinold s. r.
Forster s. r.	Hussarek s. r.
Trnka s. r.	Schuster s. r.
Zenker s. r.	Engel s. r.
Morawski s. r.	

258.**Ukaz pravosodnega ministra v po-
razumu z ministroma za notranje
stvari in finance z dne 31. av-
gusta 1915. l.**

**o objavi izgube in oklica vrednostnih papirjev
in sličnih listin.**

Na podstavi § 19 cesarskega ukaza z dne 31. avgusta 1915. l. (drž. zak. št. 257) se ukazuje:

§ 1.

(1) Za vzprejemanje v §§ 6, odstavek 2, in 14 cesarskega ukaza predpisanih razglasov in oznanil se izdaja na Dunaju po naročilu pravosodnega ministrstva „Naznanilnik oklicanih vrednostnih papirjev in sličnih listin“.

(2) Vsak kos naznanilnika mora obsegati polen seznamek vseh vrednostnih papirjev in ostalih v §§ 6, odstavek 2, in 14 cesarskega ukaza oznamenjenih listin, kojih izgubo ali oklic so varnostna oblastva ali sodišča naznanila uredništvu. Objavlja se brez presledka tako dolgo, dokler je naznanilo izgube v moči ali dokler oklicno postopanje ni končano z ustavitvijo ali z razveljavo.

(3) Razen tega naj se posebno opozarja na naznanila o izgubah in oklice, ki priraščajo na novo, in če se ne objavlja dalje.

§ 2.

(1) Sodišča morajo v primerih, navedenih v § 6, odstavek 2, poslati uredništvu naznanilnika eden izvod oklica, nadalje sklepa, s katerim se ustavlja postopanje ali razveljavlja listina.

(2) Poročila varnostnih oblastev o naznanilih izgub morajo obsegati navedbe, oznamenjene v § 5, odstavek 2, številka 1 in 2, cesarskega ukaza. Nadalje je naznaniti uredništvu preklic, ki se zgodi pred potekom najvišje dobe naznanila o izgubi, ne pa poteka tega zakonitega roka.

(3) Oklice in naznanila o izgubi je odposlati uredništvu šele potem, ko se je položila

pristojbina za objavo. Ako oklic, naznanilo ali drug sklep ni spisan v nemškem jeziku, je priložiti prevod v ta jezik. Pošiljati je „Naznanilniku oklicanih vrednostnih papirjev na Dunaju“.

§ 3.

Uredništvo naznanilnika bo na vprašanje dajalo pojasnilo, na čigav predlog in na katerem oblastvu teče postopanje, ki je podstava objavi, ali iz katerega razloga se je ustavilo objavljanje.

§ 4.

(1) Pristojbina za objavo znaša brez ozira na to, kako dolgo se objavlja, za kos 50 h. Za obrestne, rentne ali dividendne kupone, ki se okličejo hkratu z glavno listino, ni plačati posebne pristojbine za objavo. Več obrestnih, rentnih ali dividendnih kuponov, spadajočih k eni listini, se računi, ako se objavijo brez glavne listine, za en kos.

(2) Pristojbine za objavo morajo varnostna oblastva nakazovati s čekom naznanilnikovemu čekovnemu računu od primera do primera, sodišča pa po določilih točke I ukaza pravosodnega ministrstva z dne 10. decembra 1901. l. (uk. pr. min. št. 40).

§ 5.

Vsem zbornim sodiščem prve stopnje, izvzemši tista, ki izvršujejo le kazensko sodstvo, in cesarskim varnostnim oblastvom na Dunaju in v deželnih glavnih mestih se pošilja naznanilnik redno in brezplačno. Drugim sodiščem in varnostnim oblastvom se pošlje od primera do primera brezplačno kos, v katerem je prvokrat objavljen oklic (naznanilo o izgubi), ki so ga izdala.

§ 6.

Ta ukaz dobi moč hkratu s cesarskim ukazom z dne 31. avgusta 1915. l. (drž. zak. št. 257) o razveljavljanju listin.

Hochenburger s. r.

259.**Ukaz trgovinskega ministra
z dne 4. septembra 1915. l.****o prometu s kožami.**

Dopolnjuje ministrstveni ukaz z dne 19. avgusta 1915. l. (drž. zak. št. 243) o prometu s kožami in usnjem se zaukazuje tako:

§ 1.

Javna prometna podjetja (železniška in plovstvena podjetja) naj prevzemajo goveje in konjske kože (sveže, soljene ali posušene) v prevažanje razen na podstavi prevoznic, navedenih v § 2 ministrstvenega ukaza z dne 19. avgusta 1915. l. (drž. zak. št. 243) tudi, če se pokaže trajna dovolilnica, ki jo je izdalo trgovinsko ministrstvo.

Te trajne dovolilnice pa dajejo pravico oddajati kože le, če se plača voznina naprej, in veljajo edinole za pošiljača, imenovanega v njih, za pošiljanje prejemniku, ki je imenovan v dovolilnici.

§ 2.

Za izdajo dovolilnice lahko prosi v trgovinskem ministrstvu po § 3 ministrstvenega ukaza z dne 12. julija 1915. l. (drž. zak. št. 198) za neposrednje dobivanje upravičeni kupec ali za neposrednje dobavljanje upravičeni prodajalec. Pri tem je dokazati, da so dani v § 3 navedenega ministrstvenega ukaza za dopustnost takega neposrednjega prometa postavljeni pogoji, in navesti ime pošiljača kož, oddajno postajo in adresata.

§ 3.

Vsaka zloraba s prevoznicami ali trajnimi dovolilnicami se kaznuje po predpisih § 7 ministrstvenega ukaza z dne 12. julija 1915. l. (drž. zak. št. 198).

§ 4.

Ta ukaz dobi moč z dnem, katerega se razglasi.

Schuster s. r.